

لایحه قانونی اساسنامه بنیاد مستضعفان که در جلسه مورخ ۵۹/۴/۲۱ بتصویب شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران رسیده است پیوست ابلاغ میگردد .

لایحه قانونی اساسنامه بنیاد مستضعفان

بمنظور تمرکز اموال خاندان پهلوی و همه کسانی که با وابستگی به این خاندان ثروتهای نامشروع بدست آورده اند و دادگاه انقلاب حکم استرداد اموال مزبور را صادر کرده و میکند و تملک آنها از طرف مستضعفان و بمصرف رساندن همه درآمدهای آن اموال در راه بهبود وضع زندگی بخصوص مسکن آنان ، به امر حضرت آیت الله العظمی امام خمینی و با تصویب شورای انقلاب مؤسسه ای بنام بنیاد مستضعفان تشکیل و طبق مواد این اساسنامه و مقررات آئین نامه های مربوطه ، که بر مبنای این اساسنامه تهیه میشود ، اداره میگردد .

ماده (۱) - نام مؤسسه :

نام مؤسسه « بنیاد مستضعفان » است که در این اساسنامه « بنیاد » نامیده می شود .

ماده (۲) - موضوع و هدف مؤسسه :

۱- متمرکز ساختن کلیه وجوه نقد و سهام و اوراق بهادار و اموال منقول و غیرمنقول خاندان پهلوی و تمام اشخاص طبیعی و حقوقی که با وابستگی به این خاندان ثروتهای نامشروع بدست آورده اند و دادگاه انقلاب حکم استرداد اموال مزبور را صادر کرده و میکند یا حکم اداره موقت آن اموال را صادر می نماید در بنیاد و تملک آنها از طرف مستضعفان و اداره و بهره برداری آنها اعم از اینکه در داخل یا خارج کشور باشد .

۲- قبول وجود نقد و اموال منقول و غیر منقول که از طرف اشخاص حقیقی و یا حقوقی به بنیاد اهداء می شود و اداره و بهره برداری آنها .

۳- به مصرف رساندن همه درآمدهای بنیاد در راه بهبود وضع زندگی و مخصوصاً مسکن مستضعفان با رعایت اولویت هائی که در آئین نامه مخصوص معین می شود .

تبصره : قبول هر مال یا واحد اقتصادی یا سهام شرکت ها از طرف بنیاد متوقف بر این است که پس از حسابرسی از طریق های اطمینان بخش احراز شود که قبول آن مال یا واحد اقتصادی یا سهام در صلاح مستضعفان و در جهت اهداف بنیاد است والا بنیاد از قبول آن ممنوع است و دولت مرجع صالح برای رسیدگی و اداره آنرا معین خواهد کرد .

بنیاد برای نیل به مقاصد فوق می توان با استفاده از داسراها ، کمیته ها ، پاسداران انقلاب ، کلانتریها ، پاسگاههای ژاندارمری و کلیه ضابطین دادگستری و داسراهای انقلاب و دادگاههای انقلاب در کشف ، ضبط ، نقل مکان ، نگاهداری ، صورت برداری ، ارزیابی ، تبدیل به احسن ، بهره برداری و بطور کلی هر عملی که برای اداره اموال لازم باشد اقدام کند . بنیاد می تواند سهام خود را در شرکتهای و بنیادهای بفروشد و یا برای اداره امور آنها مدیر یا مدیرانی بگمارد . در جلسات مجامع عمومی و هیئت های مدیره و عامله بوسیله نمایندگان خود شرکت کند و رای بدهد و هرگونه مال منقول و غیرمنقول را بهر عقدی از عقود که صلاح بداند مورد معامله قرار دهد و در بانکها هرگونه حسابی افتتاح کند و مبادرت به تاسیس موسسات تولیدی یا شرکتهای تجارتي بنماید و نمایندگان خود و دارندگان امضاء مجاز را معرفی نماید .

ماده (۳) - ماهیت و تابعیت بنیاد :

بنیاد موسسه است است غیر انتفاعی و تابعیت آن ایرانی است .

ماده (۴) - استقلال مالی :

بنیاد دارای شخصیت حقوقی واستقلال مالی است .

ماده (۵) - مقر اصلی - تاسیس شعبه یا دفتر:

مرکز اصلی بنیاد در تهران است و نشانی آن را رئیس بنیاد معین می کند . هر موقع که نشانی بنیاد تغییر یابد رئیس بنیاد تغییر مزبور را به اداره ثبت شرکتهای اعلام می نماید که طبق مقررات اگهی شود . بنیاد می تواند در هر محلی در داخل و خارج کشور صلاح بداند اقدام به تاسیس شعبه یا دفتر کند .

ماده (۶) - موسسین :

تاسیس بنیاد به امر حضرت آیه الله امام خمینی و تصویب شورای انقلاب است و امام است اعضاء شورای مرکزی را منصوب می کند .

ماده (۷) - سرمایه بنیاد :

سرمایه اولیه بنیاد عبارتست از اموال خاندان پهلوی و همه کسانی که حکم استرداد اموال آنها از دادگاه انقلاب صادر شده و قبول آنها از طرف بنیاد که در صلاح مستضعفان است و ارزش آن پس از صورت برداری و ارزیابی معلوم خواهد شد .

ماده (۸) - تاریخ تشکیل و مدت

تاریخ تشکیل بنیاد ۱۳۵۷/۱۴ و مدت آن نامحدود می باشد .

ماده (۹) - ارکان بنیاد عبارتست از :

۱- شورای مرکزی

- ۲- سرپرست یا رئیس بنیاد
- ۳- دفاتر منطقه ای و شوراهای استان یا شهرستان
- ۴- سرپرست یا مسئول دفاتر منطقه ای
- ۵- شورای حقوقی
- ۶- ناظران مالی
- ۷- بازرسان
- ۸- حسابرس

که حدود اختیارات و وظایف آنها در این اساسنامه مصرح است .

ماده (۱۰) - شورای مرکزی :

شورای مرکزی مرکب از پنج نفر از افراد واجد صلاحیت و مورد اعتماد به انتخاب و انتصاب امام امت می باشد .

ماده (۱۱) - وظایف شورای مرکزی بنیاد بشرح زیر است :

- ۱- تعیین سرپرست یا رئیس بنیاد و پیشنهاد وی به امام برای تایید .
- ۲- تعیین خط مشی کلی و سیاست اجرائی امور بنیاد در سراسر کشور و هماهنگ کردن دفاتر مناطق و تنظیم برنامه های توسعه و بهبود فعالیت بنیاد .
- ۳- مراقبت در حسن اداره بنیاد و نظارت درآمد و هزینه های دفاتر و رسیدگی به وضع مالی بنیاد و ترانزنامه و حساب سود و زیان و بودجه و اصلاح یا تصویب آنها .
- ۴- تعیین شوراهای منطقه ای و تایید سرپرست یا مسئول هر دفتر و صدور ابلاغ آنان .
- ۵- تدوین آیین نامه های مربوط به بنیاد و اصلاح آنها .
- ۶- رسیدگی به گزارش های رئیس یا سرپرست بنیاد و شورای حقوقی و ناظران مالی و بازرسان و نظارت در حسن اجرای کار آنها .
- ۷- برقراری ارتباط با دولت و وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی و مالی کشوری درجهت ایجاد هماهنگی بین برنامه های بنیاد و ایجاد یک شورای هماهنگی .
- ۸- تنظیم برنامه های اجتماعی برای جلب اعتماد و مشارکت هرچه بیشتر مردم از طریق کمک به مقاصد و هدفهای بنیاد .
- ۹- ارجاع دعاوی به داوری و تعیین داور یا هیئتهای داوری طبق آیین نامه مخصوص

ماده (۱۲) - رئیس یا سرپرست بنیاد :

رئیس یا سرپرست بنیاد را شورای مرکزی از بین اعضای شورای یا خارج آن به امام معرفی می نماید . این شخص که باید صلاحیت مدیریت داشته و تمام وقت در خدمت بنیاد باشد ، در صورت تایید امام از طرف ایشان بعنوان سرپرست یا رئیس بنیاد منصوب می شود .
تبصره : چنانچه سرپرست بنیاد خارج از اعضای شوری باشد با نصب امام به سرپرستی ، به عضویت شوری در می آید .

ماده (۱۳):

رئیس بنیاد بالاترین قوه اجرایی بنیاد است ، تنظیم سیاست کلی بنیاد و اجرای آن پس از تصویب شورای مرکزی به عهده اوست . رئیس یا سرپرست بنیاد حق دارد برای سرپرستی هریک از امور مالی ، اداری ، بازرگانی ، صنعتی ، کشاورزی ، معماری و غیراینها مدیرانی را از اشخاص واجد صلاحیت با نظر مشورتی شورای مرکزی بگمارد و همواره حق نصب و عزل آنان را دارد . حدود اختیارات و وظایف هریک از مدیران و حق الزحمه و پاداش آنان را رئیس یا سرپرست بنیاد طبق آئین نامه مصوب شورای مرکزی معین خواهد کرد .

ماده (۱۴) - حدود اختیارات رئیس یا سرپرست بنیاد :

رئیس یا سرپرست بنیاد با رعایت مصوبات شورای مرکزی نماینده قانونی و تام الاختیار بنیاد و دارای تمامی اختیاراتی است که برای اداره امور بنیاد لازم است و عهده دار مصوبات شورای مرکزی می باشد و در برابر آنها مسئول است . قسمتی از اختیارات رئیس یا سرپرست بنیاد (بدون قید انحصار) بشرح زیر است :

- ۱- گشایش انواع حسابهای بانکی و استفاده از آنها و تعیین اشخاصیکه حق امضاء دارند و معرفی آنان به بانکها .
- ۲- بستن هرگونه قرارداد و انجام هرگونه معامله با شرکتها و موسسات و بانکها و ادارات و سازمانهای دولتی و خصوصی و اشخاص طبیعی و حقوقی در رابطه با مقاصد و هدفهای بنیاد .
- ۳- اخذ وام از بانکها و موسسات اعتباری و اشخاص و قبول هدایا .
- ۴- دادن نمایندگی و قبول آن .
- ۵- استخدام کارمندان و کارگران و نصب و عزل آنان و عقد قرارداد استخدام و تعیین حقوق و پاداش مسخدمان و پرداخت آن طبق مقررات استخدامی بنیاد .
- ۶- حفظ و اداره اموال بنیاد و اقدام به هر امری که برای آن لازم باشد .

۷- طرح و اقامه و تعقیب و دفاع و جوابگوئی هرگونه دعوای حقوقی و یا جزائی به طرفیت هریک از اشخاص طبیعی یا حقوقی و بطور کلی شرکت و مداخله در هر دعوائی که یک طرف آن بنیاد باشد و مراجعه به تمامی اداره و دوائر دولتی و مراجع مالیاتی و ثبتی و شهرداری و شرکتهای آب و برق و دفاتر اسناد رسمی و تعیین وکیل و عزل او و تفویض کلیه اختیارات لازم برای امر دادرسی به وکیل منتخب در تمامی مراجع و پرداخت حق الوکاله .

ماده (۱۵) - حق امضاء :

حق امضاء کلیه قراردادهای و چکها و سفته ها و بروات و اوراق و اسناد مالی و تعهدآور با رئیس بنیاد و یک نفر از ناظران مالی است و همچنین رئیس بنیاد حق دارد حق امضاء خود را بطور موقت به نماینده هائی که خود انتخاب می کند واگذار نماید . رئیس یا سرپرست بنیاد حق دارد برای استفاده از انواع حسابهای مختلف در بانکهای مختلف در داخل و خارج کشور گشوده می شود دو نفر را که متفاً حق امضاء داشته باشند به بانکها معرفی نماید .

رئیس بنیاد دو نفر را بعنوان ناظر مالی و یک نفر را بعنوان حسابدار کل انتخاب و با تصویب شورای مرکزی به این سمت ها منصوب می نماید .

ماده (۱۶) - دفاتر منطقه ای :

در مرکز هر استان و نیز در هرشهری که امور بنیاد در آن متمرکز باشد دفتر تاسیس می شود . این دفاتر چنانچه در شهرهای یک استان تاسیس شده باشد مستقل خواهد بود .

تبصره : محل دفتر حتی الامکان باید در مرکز شهر و قطعاً دور از هرگونه تجمل باشد ، هر چند ضرورتاً چنین محلی اجاره شود . استفاده از کاخها و باغهای مجللی که در اختیار بنیاد است بعنوان دفتر ممنوع است .

ماده (۱۷) - شوراهای استان یا شهرستان :

در هر دفتر بنیاد ، شورایی مرکب از پنج نفر که واجد شرایط زیر باشند تشکیل می شود :

۱- داشتن اهداف انقلاب اسلامی

۲- داشتن حسن شهرت و مقبولیت عامه یا اکثریت مردم محل

۳- علاقمند بودن به مسائل و خدمات اجتماعی

۴- داشتن تدبیر و فرصت و دقت کافی

ماده (۱۸) - اعضای شورا حق الامکان از قشرهای مختلف بشرح زیر انتخاب

می شود:

- یک نفر روحانی

- یک نفر فرهنگی
- یک نفر دانشگاهی
- دو نفر از معتمدین محل (بازاری - کشاورز - کارگر)

ماده (۱۹) :

مدت ابلاغ برای عضویت در شورا یکسال است . این انتصاب برای دوره های بعد هم قابل تجدید است .

ماده (۲۰) :

ابلاغ اعضاء شورا توسط شورای مرکزی بنیاد صادر می شود . اعضاء شورا در صورتیکه قبلاً شناسایی و مورد تایید قرار گرفته باشند ، منصوب می شوند وگرنه از طرف دفتر مرکزی نماینده ای به محل اعزام می شود تا پس از شناسائی افراد ، فهرست اسامی را به مرکز گزارش دهد و در صورت تایید بدین سمت منصوب گردند .

ماده (۲۱) وظایف شوراهای استان یا شهرستان :

- ۱- تصمیم گیری در کلیه امور بنیاد - در حوزه هر دفتر ، هیچ اقدامی بصورت فردی در مسائل بنیاد مجاز نیست و باید پس از اخذ تصمیم در شورا باشد .
- ۲- شورا مستقیماً در کارها و مسائل اجرائی دخالت نمی کند .
- ۳- نظارت بر حسن جریان امری ، توسط بازرسان و گزارشگران و لزوم اقدام مقتضی پس از دریافت گزارشهای دقیق و مستند .

ماده (۲۲) سرپرست و مسئول دفتر :

شورای هر دفتر از بین اعضاء خود یا از خارج شخصی را که واحد صلاحیتهای یادشده در مورد اعضاء باشد و بتواند تمام وقت در اختیار و استخدام بنیاد قرارگیرد بعنوان سرپرست و مسئول دفتر انتخاب کرده و به دفتر مرکزی بنیاد معرفی می کند تا پس از تأیید ، ابلاغ سرپرستی او توسط بنیاد مرکز صادر گردد . در صورتیکه مسئول دفتر از خارج از شورا انتخاب شود به عضویت شورا در می آید و باید همه مسئولیتهای اجرائی دفتر را قبول کند وی تنها عامل اجرا و پاسخگوی عملکرد دفتر خواهد بود .

ماده (۲۳) ناظر مالی و حسابدار دفتر :

مسئول دفتر باید یک نفر را بعنوان ناظر مالی و یک نفر را بعنوان حسابدار به شورا پیشنهاد و با تصویب شورا بدین سمتها منصوب کند .

ماده (۲۴) :

سازمان دفتر و استخدام افراد با مسئول دفتر در هر منطقه است. کیفیت و ابعاد کار پس از مشاوره و صلاحدید شورا در اختیار سرپرست دفتر است .

ماده (۲۵) :

پس از تاسیس دفتر و تعیین اعضای مسئول کلیه اقدامات مربوط به امور بنیاد منطقه باید از طرفی همین دفترانجام یابد. دفتر مرکزی حق ندارد مستقلاً و بدون مراجعه به دفتر منطقه کاری انجام دهد .
جز در مورد بازرسی و حسابرسی واحدها

ماده (۲۶) :

هریک از مسئولان موظف است فرمهایی را که برای صورت گیری اموال منقول و غیر منقول بنیاد توسط دفتر مرکزی تهیه شده است دقیقاً تنظیم و امضاء نماید و به دفتر مرکزی تحویل دهد و سپس مشغول اداره امور بنیاد گردد .

ماده (۲۷) :

هریک از دفاتر باید حساب بانکی مستقلی داشته باشد و اسناد با دو امضاء سرپرست و ناظر مالی قابل پرداخت خواهد بود ، هرششماه یکبار دفاتر باید بیلان کار و درآمد و هزینه خود را به مرکز گزارش دهند .

ماده (۲۸) :

بمنظور برقراری نظم و هماهنگی کامل در امور بنیاد کلیه کارهای دفاتر در مورد زمینهای کشاورزی ، امور شهری ، باغات ، دامداریها ، ساختمانها ، شرکتهای ، کارخانه های منطقه و جز اینها باید با تصمیم شورا و در چهارچوب خط مشی و سیاست کلی اجرائی مشخص شده از طرف دفتر مرکزی بنیاد انجام پذیرد .

ماده (۲۹) :

کلیه املاک و مستغلات و کارخانه ها و مزارع و موسسات و غیر آن که مصادره شده است جزو بنیاد مستضعفان و تابع ضوابط این بنیاد و تحت مدیریت آن خواهد بود و بدین ترتیب بنیاد علوی و امثال آن عنوان جداگانه ای نخواهند داشت .

ماده (۳۰) شورای حقوقی :

شورای حقوقی بنیاد مرکب از سه تا پنج نفر از حقوقدانان کشور است که به پیشنهاد رئیس بنیاد و تصویب شورای مرکزی از بین استادان دانشکده حقوق ، وکلای دادگستری ، قضات و سردفتران انتخاب می شوند . رسیدگی و اظهار نظر و حل و فصل کلیه امورثبتی و حقوقی و جزائی و دعاوی

مدنی و جزائی که بنیاد در آنها مدعی یا مدعی علیه باشد یا بعنوان شخص ثالث در آنها مداخله داشته باشد و تنظیم قراردادهای و تعیین نحوه اجرای احکام استرداد و توقیف و اداره اموال که از دادگاه انقلاب یا دادستانی انقلاب صادر شده یا می شود و شرکت در جلسات مجامع عمومی و هیئت‌های مدیره یا عامل شرکتهائی که بنیاد در آنها سهام است برعهده اعضای شورای حقوقی یا نمایندگان منتخب شورای مزبور است که تحت نظر رئیس شورای حقوقی انجام وظیفه خواهند نمود .

حدود و اختیارات و وظائف اعضای شورای مزبور از طرف شورای مرکزی رئیس شورای حقوقی تامین و ابلاغ خواهد شد . حق الزحمه اعضای از طرف شورای مرکزی تعیین می شود . نظریات حقوقی اعضای شورای حقوقی مشورتی است ولی هرگاه در موضوعی سه نفر از آنان متفقاً اظهار نظر نمایند و اجراء آنها از رئیس بنیاد بخواهند در صورت مخالف بودن رئیس بنیاد ، نظر نهائی با شورای مرکزی است .

ماده (۳۱) ناظران مالی :

بنیاد دارای دو نفر ناظر مالی خواهد بود که به پیشنهاد رئیس بنیاد و تصویب شورای مرکزی انتخاب می شوند و حدود اختیارات و وظایف آنان کتباً از طرف بنیاد به آنان ابلاغ می شود . حق الزحمه ناظران مالی از طرف شورای مرکزی تعیین می شود . ناظران مالی موظفند وظایف خود را بترتیبی که به آنان اعلام می شود انجام دهند و هرششماه یک بار گزارشی از وضع مالی بنیاد تهیه و به رئیس بنیاد تسلیم و نسخه ای از گزارش خود را برای شورای مرکزی ارسال نمایند .

ماده (۳۲) بازرسان :

بنیاد دارای سه تا پنج نفر بازرس خواهد بود که از طرف شورای مرکزی همه ساله برگزیده می شوند . حدود اختیارات و وظایف آنان تنها از طرف بنیاد به آنان ابلاغ می شود . حق الزحمه بازرسان را شورای مرکزی تعیین می کند . بازرسان در هر مورد گزارش خود را تسلیم رئیس بنیاد خواهند نمود .

ماده (۳۳) حسابرسی :

یک موسسه حسابرسی از طرف رئیس بنیاد برای تنظیم امور محاسباتی بنیاد دعوت می شود که روشهای کار حسابهای بنیاد را تنظیم و به مباشرت خود حسابهای بنیاد را نگهداری نماید . در پایان هر سال مالی به محاسبات بنیاد رسیدگی میگردد و پس از تصویب ترازنامه در شورای مرکزی مازاد استحصالات برای اجراء طرحهای بنیاد در سال مالی بعد اختصاص داده می شود .

ماده (۳۴) سال مالی :

سال مالی بنیاد از اول فروردین هر سال شروع می شود و به آخر اسفند همان سال پایان می پذیرد .

ماده (۳۵) :

بنیاد در مرکز و در دفاتر منطقه ای دارای دفاتر حسابداری پلمپ شده خواهد بود که از طرف حسابرسی بنیاد طبق آخرین و بهترین روشهای حسابداری تنظیم و نگهداری می شود رئیس بنیاد موظف است ترازنامه عملکرد هر دوره مالی و گزارش اقدامات بنیاد را منتهی تا سه ماه از سال بعد تنظیم و تسلیم ناظران مالی و شورای مرکزی بنماید . سرپرستان دفاتر منطقه ای موظفند ترازنامه عملکرد هر دوره مالی گزارش اقدامات دفاتر را منتهی تا دو ماه از سال بعد تنظیم و تسلیم رئیس بنیاد در مرکز نمایند .

ماده (۳۶) انحلال :

هر زمان شورای مرکزی تصمیم به انحلال بنیاد بگیرد حق دارد این امر را در شورای مرکزی مطرح و تصویب کند . در موقع انحلال سه نفر از اعضاء شورای مرکزی به عضویت هیئت تصفیه انتخاب می شوند . اختیارات و مدت ماموریت و حق الزحمه آنان از طرف شورای مرکزی تعیین می شود . هیئت تصفیه موظف است در اسرع وقت به محاسبات رسیدگی و دیون و تعهدات بنیاد را پرداخت و مطالبات را وصول ، حاصل را به دولت برای امور عام المنفعه تسلیم و ختم تصفیه را اعلام نماید .

ماده (۳۷) موارد پیش بینی شده :

در کلیه مواردیکه تکلیف خاصی برای آنها در این اساسنامه پیش بینی نشده است با نظر شورای مرکزی طبق قوانین و مقررات شرعی و قانونی و عندالاحتضا طبق نظر مجلس عمل خواهد شد .

ماده (۳۸) :

بنیاد مستضعفان از شمول قانون محاسبات عمومی و مقررات مربوط مستثنی می باشد .

ماده (۳۹) :

این اساسنامه که جایگزین اساسنامه منصوب سوم شعبان ۱۳۹۹ مطابق با هشتم تیرماه ۱۳۵۸ مجمع عمومی مؤسسين بنیاد است به تصویب شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران رسید.